

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิติรัตน์ประภาส ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘/๒๕๕๒

วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ
ตามมาตรา ๓๑๕ ของรัฐธรรมนูญ

ตามคำร้องลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๒ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ตามมาตรา ๓๑๕ ของรัฐธรรมนูญ โดยชี้แจงว่า ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ผ่านมา เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการฯ ได้พบว่า มีบางประเด็นในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญไม่ชัดเจน กล่าวคือ มาตรา ๓๑๕ ของรัฐธรรมนูญซึ่งรับรองคุ้มครองสถานภาพขององค์กรและสมาชิกของสภาที่มีอยู่ก่อนประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน และยกเว้นบทบัญญัติทั่วไปบางมาตราไม่ให้นำมาใช้บังคับกับสมาชิกของทั้งสองสภา โดยมาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ ไม่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒๕ (๒) และ (๓) มาตรา ๑๒๖ (๒) และ (๓) มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๑๓๐ และมาตรา ๑๓๕ มาใช้บังคับกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวรรคสอง และสมาชิกวุฒิสภาตามวรรคสามของมาตรา ๓๑๕ บทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นเกี่ยวกับคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และการกระทำอันเป็นการต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี ซึ่งมีประเด็นที่ทำให้กรรมการการเลือกตั้งมีความเห็นเกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ดังกล่าวแตกต่างกัน

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาความในมาตรา ๓๑๕ แล้ว เห็นว่า เพื่อให้เกิดความชัดเจน และเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป จึงเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด ดังนี้

๑. บทบัญญัติมาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ที่ไม่ให้นำบทบัญญัติในบททั่วไปบางมาตรามาใช้บังคับกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาชุดปัจจุบันนั้นมีสภาพบังคับเฉพาะกาลในช่วงเวลาหนึ่ง หรือมีสภาพบังคับเป็นลักษณะติดตัวกับบุคคลที่เกี่ยวข้องตลอดไป หรือมีขอบเขตครอบคลุมบุคคล หรือมีเวลาน้อยเพียงใด

๒. การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาทั่วไปครั้งแรกที่จะจัดให้มีขึ้นภายในหกสิบวันก่อนวันครบสี่ปี ตามมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑)

๒.๑ กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดปัจจุบันจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นไปตามลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๒.๑.๑ บททั่วไปของรัฐธรรมนูญ หรือ

๒.๑.๒ บททั่วไปของรัฐธรรมนูญประกอบบทเฉพาะกาลที่ได้ยกเว้นไว้ตาม มาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ของรัฐธรรมนูญ หรือ

๒.๑.๓ บททั่วไปของรัฐธรรมนูญประกอบบทเฉพาะกาลที่ได้ยกเว้นไว้ตาม มาตรา ๓๑๕ วรรคสี่บางมาตรา ในกรณีนี้มีบทบัญญัติใดที่ได้ยกเว้นไว้ในมาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ มีผลใช้บังคับบ้าง

๒.๑.๔ ต้องพ้นจากสมาชิกภาพการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนหรือต้อง ไม่พ้นจากสมาชิกภาพในวันสมัครรับเลือกตั้ง

๒.๒ กรณีสมาชิกวุฒิสภาชุดปัจจุบันที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา ต้องมี คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นไปตามลักษณะใด ดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ บททั่วไปของรัฐธรรมนูญ หรือ

๒.๒.๒ บททั่วไปของรัฐธรรมนูญประกอบบทเฉพาะกาลที่ได้ยกเว้นไว้ตาม มาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ของรัฐธรรมนูญ หรือ

๒.๒.๓ บททั่วไปของรัฐธรรมนูญประกอบบทเฉพาะกาลที่ได้ยกเว้นไว้ในมาตรา ๓๑๕ วรรคสี่บางมาตรา ในกรณีนี้มีบทบัญญัติใดที่ยกเว้นไว้ในมาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ มีผลใช้บังคับบ้าง

๒.๒.๔ ต้องพ้นจากสมาชิกภาพการเป็นสมาชิกวุฒิสภาก่อนหรือต้องไม่พ้นจาก สมาชิกภาพในวันสมัครรับเลือกตั้ง

๒.๓ ถ้าหากวินิจฉัยว่าคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก วุฒิสภาสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาชุดปัจจุบันเป็นไปตามข้อ ๒.๑.๒ หรือ ๒.๑.๓ และ ๒.๒.๒ หรือ ๒.๒.๓ แล้วแต่กรณี สภาพบังคับจะมีผลเฉพาะการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก ภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ตามมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) หรือจะมีสภาพบังคับกับสมาชิก หรือผู้เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาชุดนี้ตลอดไป

พิจารณาแล้ว ในการเสนอคำร้องดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ร้องมิได้อ้างว่าบทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายใดให้สิทธิผู้ร้องเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ อีกทั้งการร้องขอให้ศาล รัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๕ ที่คณะกรรมการ

การเลือกตั้งได้หยิบยกขึ้นมา มีลักษณะเป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญให้ความเห็นหรือคำปรึกษาในเรื่องนั้นๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ที่จะให้ความเห็นหรือคำปรึกษาได้ เพราะไม่มีบทบัญญัติใดๆ ของรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจให้ความเห็นหรือคำปรึกษาแก่องค์กรใดๆ ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่อาจให้คำปรึกษาหรือความเห็นตามที่ร้องขอมาได้

อาศัยเหตุดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

ศาสตราจารย์ ดร. อิศระ นิติศัพท์ประกาศ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ